

thermo-nucleare våben. For at gøre forslaget acceptabelt for en større kreds ændredes dets operative afsnit senere derhen, at verdenskonferencen blot *alvorligt skulle overveje* spørgsmålet. I øvrigt giver resolutionen i sin præambel udtryk for den overbevisning, at undertegnelse af en konvention om forbud mod anvendelse af nucleare og thermo-nucleare våben i betydelig grad vil lette forhandlingerne om almindelig og fuldstændig nedrustning og ligeledes fremme løsningen af det særligt hastende problem vedrørende den nucleare nedrustning.

Det således reviderede forslag vedtoges i udvalget den 28. november 1966 med 58 stemmer for, ingen imod, medens 22 afstod. Blandt de 22 lande, som afstod, var Danmark, Island og Norge samt de øvrige vestlige lande, medens bl. a. Finland og Sverige stemte for resolutionsforslaget. Når vestmagterne afstod fra at stemme, skyldes det, at vedtagelsen af en konvention som den ønskede vil påvirke den strategiske balance i vestlig disfavour.

Den 5. december 1966 vedtog *plenarforsamlingen* resolutionen (res. 2164) med 80 stemmer for, ingen imod, medens 23 undlod at stemme. De nordiske og øvrige vestlige lande stemte som i udvalget.

I en stemmeforklaring udtalte *Canada*, at det anså erklæringer fra atommagterne om ikke at anvende atomvåben for værdiløse, såfremt der ikke samtidig fandt nedrustning sted. Man burde koncentrere sig om kontrolforanstaltninger så som overførsel af spalteligt materiale til fredelige formål og produktionsstop for og reduktion af lagrene af kernevåben og fremføringsmidler.

Den *franske* delegerede mente, at det i resolution 1653 (XVI) om forbud mod anvendelse af atomvåben indeholdte mål først kunne realiseres, når en nedrustningsproces var kommet i gang. Et forbud mod brug af atomvåben burde så være en del af en effektivt kontrolleret nedrustningsproces.

1. udvalgs beretning: A/6532.

Nedlæggelse af udenlandske militærbaser i lande i Asien, Afrika og Latinamerika.

(Dagsordenens punkt 98).

Ovennævnte spørgsmål blev optaget på dagsordenen på foranledning af Sovjet-

unionen, der hævdede, at de militærbaser, som de vestlige lande har oprettet på fremmede territorier, anvendes til direkte og indirekte indblanding i andre staters indre forhold og udgør en betydelig fare for staternes suverænitet og frihed, hvilket først og fremmest er kommet til udtryk ved den amerikanske aggression i Vietnam. 1. udvalg behandlede spørgsmålet på 9 møder i tiden fra 24. november til 2. december 1966.

Ved debattens begyndelse forelå der et af Sovjetunionen udarbejdet *resolutionsforslag*, ifølge hvilket stater opfordres til øjeblikkeligt at afvikle deres militærbaser i Asien, Afrika og Latinamerika, og generalsekretæren anmodes om at overvåge gennemførelsen af resolutionen og berette herom til 22. samling.

Det sovjetiske forslag opnåede ikke blot støtte fra østbloklandene, men også fra Algeriet, Guinea, Indien, Syrien, Tanzania og UAR. Derimod fandt en række uforpligtede lande, heriblandt Congos demokratiske Republik, Elfenbenskysten, Indonesien, Kenya, Liberia, Madagascar, Sierra Leone og Togo, at et forbud mod baser, som var etableret med hjemmel i frivilligt indgåede aftaler, ville være et indgreb i staternes suverænitet, og disse lande anførte endvidere, at et eventuelt resolutionsforslag burde omfatte baser i alle geografiske områder.

Debatten karakteriseredes i øvrigt af en række voldsomme angreb fra østbloklandene på USA's og Storbritanniens basepolitik. *Sovjetunionen* indledte sit indlæg med en gennemgang af samtlige den vestlige verdens vigtigste militærbaser. Når vestmagterne fastholdt og udbyggede deres net af baser, handlede de i klar modstrid med kolonideklarationen (res. 1514(XV)), ikke-indblandingsdeklarationen (res. 2131(XX)) samt med resolutionen vedrørende gennemførelsen af kolonideklarationen (res. 2105(XX)), der bl. a. opfordrer kolonimagterne til at nedlægge deres militære baser på koloniterritorium. Det sovjetiske forslags gennemførelse ville bidrage til afspænding og samtidig styrke de nye landes uafhængighed. Når Sovjetunionen kun havde foreslået en delvis løsning, var det for at imødekomme vestmagterne, som tidligere havde understreget, at en rømning af baserne i Vesteuropa ville være en mindre strategisk